

İÇ MİMARLIK EĞİTİMİ SAHNESİNDE TASARIM VE SANAT DERSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

M. Selen Abbasoğlu ERMİYAGİL

Yrd. Doç. Dr., Lefke Avrupa Üniversitesi, sabbasoglu(at)eul.edu.tr

ÖZ

Anahtar Kelimeler:
İç Mimarlık
Eğitimi, Sanat,
Tasarım, İç Mekân
Tasarımı

İç Mimarlık eğitimi uygulama ve kuramsal derslerin bir arada yer aldığı bir öğretim müfredatından oluşmaktadır. İç mimarlık eğitiminin ana iskeletini oluşturan ve en önemli uygulamalı dersi ise iç mimarlık atölye dersidir. İç mimarlık atölye dersi kapsamında ise, işlevselliğin yanında, kimlikli, kendi kurgusu olan, uyumlu, konforlu, sanatsal, insanın ruhuna dokunan mekânlar yaratmak hedeflenmektedir. Bu noktada, tasarımcının eğitim sürecinde, bu bakış açısını kazanması gerekmektedir. Böyle bir kazanım ise iç mimarlık eğitimindeki sanat tarihi, mobilya tarihi, vb. teorik dersler ve tasarım atölye dersleriyle sağlanabilmektedir. Bu noktadan hareketle, bu çalışmanın amacı, iç mimari tasarım atölye ve teorik sanat içerikli derslerin ilişkisini, öğrencilerin bakış açısıyla ortaya çıkarmak ve tasarım derslerindeki başarılarıyla olan etkileşimi başarı grafikleri üzerinden yorumlamaktır. Araştırmanın amacına uygun olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yönetime bağlı olarak çalışmanın birinci aşamasında, Lefke Avrupa Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü, dördüncü sınıf tasarım atölyesi VI alan yirmi öğrenciyi kapsayan anket uygulanmıştır. Bu anket kapsamında, öğrencilerin almış olduğu sanatla ilgili olan dersleri ile atölye derslerini ne kadar ilişkili olduğu kendi bakış açılarıyla değerlendirmesi istenmektedir. İkinci aşama da ise, öğrencilerin transkripleri incelenerek sanatla ilgili derslerde elde etmiş oldukları başarının, tasarım atölyesinden elde ettiği başarıyla bir paralellik gösterip göstermediği araştırmacı gözüyle değerlendirilip, yorumlanmıştır. Sonuç olarak da, öğrencilerin gözüyle ve başarı grafiklerinin incelenmesiyle hangi sanat içerikli derslerin onlara tasarım süreçlerinde katkı sağladığı bulguları oluşturmaktadır. Bulgulara bağlı olarak ise, özellikle ders programlarının yenilenmesi aşamasında ve yeni kurulacak iç mimarlık bölümlerinde, sanatla ilgili hangi derslerin öğrencilerin tasarım süreçlerinde yön verici olduğu, müfredatlara dâhil edilmesi ve/veya artırılması gerektiği de araştırma sonucunda ortaya çıkmaktadır.

THE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN DESIGN AND ART COURSES IN THE EDUCATION SCENE OF INTERIOR ARCHITECTURE

ABSTRACT

Keywords:
Interior
Architecture
Education, Art,
Interior Space
Design, Interior
Space Design

The curriculum of Interior Architecture education includes applied and theoretical courses. The most important course constituting the main frame of it is the interior design atelier course. Its aim is not only to create spaces with self-constructed functions and identity but also comfortable, compatible, artistic spaces touching the human soul. The designer should acquire this perspective during his education in art history, furniture history, similar theoretical courses and atelier design courses. The aim of this study is to present the relationship between interior design atelier and theoretical art courses from students' perspective, and interpret the interaction between students and their success in design courses through success rates. Qualitative research method is used in compliance with the aim of the research. In this respect, in the first stage of the study, a questionnaire was conducted with twenty fourth year students receiving education in design atelier VIII in Interior Architecture Department of EUL. It is aimed to evaluate the relation between art-related courses and atelier courses through the students' own perspective. In the second stage, student transcripts are examined and it is evaluated and interpreted whether there is parallelism between the success in art-related courses and success in design atelier courses from the researcher perspective. Consequently, these have produced the findings in respect to contribution and the extent of the contribution of art-related courses to the design process. The findings showed that specific dominant art-related courses should be included in the curriculum and/or taught more in the renewal of and prospective curriculum.

1. Giriş

İç Mimarlık, kullanıcı ya da müşterinin estetik, kimlik oluşturma beklentilerini karşılamanın yanı sıra işlevsel gereksinimleri nede karşılık vererek en uygun ortamı yaratmak için bilimsel ve teknik verileri kullanan tasarıma dayalı bir meslek dalıdır (Gökhan ve Atasoy, 2005). İç Mimarlık eğitim süresince de teorik ve pratik olarak alınan derslerle işlevsel gereksinimlerin yanı sıra İç mimarın, imar kanunu ve yönetmeliklerini bilmesi, ince yapı ve malzeme detaylarına hakim olması, uygulama tekniklerinden, maliyetlerinden haberdar olması, mimarlık/iç mimarlık tarihçesini bilmesi (Brooker ve Stone, 2011) ve sanatla ilgili yeni gelişmeleri, tasarım trendlerini takip etmesi gerekmektedir. Bu teorik bilgilerin uygulanmasının yapıldığı en önemli ders ise tasarım atölyesi dersidir. Tasarım atölyelerinin amacı ise yaratıcılığın ortaya çıkartılması, akıl, göz ve elin birlikte çalışma yeteneğinin geliştirilmesi, akademik yıl içinde diğer derslerden elde edinilen biçimsel, mekânsal ve strüktürel bilgilerin özümşenerek tasarım çözümleri yaratmaktır (Zorlu vd. 2012:42). Bu bağlamda da eğitim süreçlerince almış oldukları dersler, dersler arasında kurdukları ilişkilerin ne kadar önemli olduğu ve öğrendikleri bilgiler bir araya getirilerek, meslek pratiğine yönelik olarak uygulanan iç mimarlık tasarım atölye derslerine aktarılmasının bir gereklilik olduğu anlaşılmaktadır.

Bu noktadan hareketle çalışmada, öğretim müfredatında yer alan kuramsal derslerden olan sanat içerikli derslerle tasarım atölyesi dersleri üzerine yoğunlaşmıştır. Sanatla ilgili derslere odaklanılmasının nedeni ise geçmişten günümüze mimarlık ve içmimarlık disiplininin sanatla olan ilişkisinin tartışılıyor olmasıdır. Teorik sanat içerikli derslerin, iç mimari tasarım atölye dersleriyle ilişkisini, öğrencilerin bakış açısıyla ortaya çıkarmak ve öğrencilerin almış olduğu sanat içerikli derslerin, tasarım derslerindeki başarılarıyla olan etkileşimi başarı grafikleri üzerinden yorumlamak çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

1.1. Sanat, İç Mimarlık ve Tasarım

Sanat, yaşamla birlikte gelişen, değişen, estetik bir dili ifade eder, insanların beğenilerini etkiler, biçimlenmesine katkı koyar (Genç ve Pancar, 2015: 100). Mimarlık, İç Mimarlık disiplinlerinde ise estetik kaygı çok yüksektir ve bu bağlamda da sanatla güçlü bağlar kurmaktadır. Sanat ile bu disiplinler arasındaki bağlantı geçmişten günümüze farklı filozoflar, araştırmacılar tasarımcılar ve mimarlar tarafından da açıklanmaya çalışılmıştır. Örneğin, ünlü mimarlardan Le Corbusier;

“yapım sorunlarının dışında, onların ötesinde sanatsal bir gerçek, şiirsel duygularla birlikte var olabilen plastik bir olgudur” (Corbusier, 2003), Wright “Mimarlık, insan ruhuna şiirsel bir şekilde hitap eder; her büyük mimar zorunlu olarak büyük bir şairdir” (Kaufman, 1995), Gropius, “Gerçek mimari yaratış, insanın yaşadığı mekânlarına pratik ve psikolojik ihtiyaçlarına esaslı şiirsel biçimler vermeyi amaçlar” (Gropius, 1967), Hasol “Mimarlık insanların yaşamını kolaylaştıran, birbirinden farklı eylemleri gerçekleştirebilmesi için gerekli mekânları sağlayan, ekonomik ve teknik gereklilikleri karşılayan işlevsel ve estetik mekânlar sunan bir sanattır” (Hasol, 2011 ve Aydınlan vd. 2015: 97), Alman filozof Hegel’e göre ise “mimarlık sembolik (simgesel) bir sanattır” (Doğan, 2016: 51) ifadesini kullanmıştır. Bu ifadelerle sanat ve mimarlık arasındaki ilişkiyi, mimarlık disiplininin içerisinde hep bir sanatın olduğunu anlatmaya çalışmıştır. Foster ise, mimarlık ve sanat arasındaki ilişkinin bir biriyle ne kadar güçlü olduğunu ve ayrılmaz olduğunu şu sözleri ile belirtmiştir, “Elli yılı aşkın bir süredir birçok sanatçı, resmi, heykeli ve filmi, onları çevreleyen mimariyle ilişkiye soktu; aynı süre zarfında birçok mimar, görsel sanatlarla uğraşmaya başladı” (Hal, 2013). Sonuç olarak farklı yaklaşımlardan da anlaşılacağı üzere bir yapının, mekânın estetik olarak var olabilmesi için sanattan ayrı olamayacağı farklı düşünürler, tasarımcılar tarafından da vurgulanmıştır. Mimarlık disiplininin altında gelişmiş olan iç mimarlık alanında da sanatla olan ilişki paralellik göstermektedir. Mimarlık ve iç mimarlık disiplininde odak noktası insan, ihtiyaç, işlevsellik olması yanında, güzel, estetik mekânların yaratılması hedeflenmektedir. Bu bağlamda da mimarlık ve iç mimarlık disiplininin sanatsal bir bakış açısı kazandırılarak öğretilmesi, daha estetik, sanatın dahil olduğu estetik mekanların yaratılmasını sağlayacaktır.

Sanatın mimarlık ve iç mimarlıkla olan ilişkisi ise tasarım eğitiminin alındığı süreçte kazanılması gereken bir yetidir. Tasarım Eğitimi öğrenciye bir problemin sunulması ile başlayan, problemin temas, dayanak noktalarının bilinmesi ve ilişkiler sistemini kavrama olanağı sunan yöntemlerin oluşturulması ile gerçekleşen bir eğitim modelidir (Bielefeld vd. 2010 ve Güzelci vd. 2012: 81). Tasarım eğitiminin gerçekleştirildiği mekan stüdyodur. Tasarım stüdyosu heran her çeşit bilginin girdiği ve girdiği şekliyle kalmayıp, tasarımı yapacak kişinin önceki deneyimleri, düşünme şekli, olaylara bakışı ile değişen, tartışmalar ve etkileşimlerle zenginleşen bir yapılanmadır. Dolayısıyla tasarım girdisinin kontrol edilemeyeceği ve çıktının yani tasarımın nasıl oluştuğunun belli olmadığı büyük bir enerjinin oluşa-

bilindiği bir kara deliktir. (Yürekli vd. 2005.) Tasarım eğitimi ise temel tasarım dersleriyle başlamaktadır. Temel Tasarım eğitimi, öğrencilerin yaratıcı düşünme sürecini destekleyen, bilgi ve hayal güçlerini birleştirerek görsel ifadeye dönüştürebilmelerini sağlayan, sanat ve tasarım alanlarının temel öge ve ilkeleri doğrultusunda görsel dili öğretmek için çalışmalarını gerçekleştirmelerini temel alan bir içerikle donatılmıştır (Pazarlıoğlu, 2016:343). Bu noktadan da anlaşıldığı üzere tasarım sürecinin temel taşlarından birini eğitim sürecinden başlayarak sanat öğeleri de oluşturmaktadır.

Mimarlık ve İç Mimarlık eğitiminin içerisindeki sanatın yeri ve mimarlık(tasarım) - sanat ilişkisi 20.yy'ın en etkili mimarlık ve tasarım okulu olan Bauhaus'da da uygulanmaktadır. Bauhaus'un temel düşüncesi olan sanatla zanaatı birleştirmek, disiplinleri bütünleştirme (Bulat vd. 2014) ve serbest sanat, uygulamalı sanat ayırımı yapılmaksızın "Temel Tasarım" olgusunun ortaya konmuş olması, her iki disiplinin ilişkisini açıkça vurgulamaktadır. (Birol, 2006).

Tasarımcılara da tasarım eğitiminin başladığı nokta olan temel tasarım dersiyle sanat öğeleri ve ilkeleri öğretilmeye başlanmaktadır. Ders kapsamında, doğada gördükleri karşısında insan zihninde oluşan görüntüler, bireyde geçmiş bilgi ve deneyimleri aracılığıyla çağrışımlar yaratarak farklı biçimlere dönüşürken nokta, çizgi, değer, doku, renk gibi elemanlarla yeni bir tasarım olarak ifadesini bulur. Bu bağlamda da, iç mimar, mimar ve tasarımcıların tasarımlarına sanatı da dahil ettiği zaman, sadece yaratıcılıkla değil, sanatın yaratıcılığıyla da bütünleşmiş, işlevsel sanatsal yapıya sahip mekanlar ortaya çıkar (Altınkaynak, 2016). Böylelikle, sanatsal bir bakış açısıyla hem işlevsel, hem de estetik yaratıcı, daha nitelikli tasarımlar ortaya çıkartılmış olur (Pazarlıoğlu, 2016: 341).

2. Materyal ve Yöntem

Çalışmanın amacına bağlı olarak öğrencilerin gözüyle sanat içerikli derslerin ve tasarım atölye derslerinin ilişkisinin belirlenebilmesi için gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi verilere ihtiyaç vardır. Buna bağlı olarak, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerini içeren Nitel araştırma yöntemi (Yıldırım ve Şimşek, 2005) tercih edilmiştir.

Araştırma kapsamında öncelikle, araştırmanın yapıldığı Lefke Avrupa Üniversitesi, iç mimarlık bölüm müfredatı, bölüm kataloğu incelenmiş, dersi veren hocalarla görüşülmüş ve dört yıllık eğitim süresin-

ce kuramsal olarak sanatla ilgili konular içeren dersler müfredat içerisinde seçilmiştir. Yapılan araştırma ve görüşmeler sonucunda ise seçilen dersler ve derslerin içerikleri şu şekildedir;

"Arch 105 History of Art & Architecture I (Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I-tarih öncesi zamanlardan ortaçağ sonuna kadar Gotik (Avrupa ve Orta Doğu) Sanat, Mimarlık ve insan yerleşimi tarihi), Arch 106 History of Art & Architecture II (Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II-Sanat tarihi, mimari, şehir planlaması ve Avrupa'daki erken Rönesans'tan 20. yüzyıla kadar inşa edilmiş çevre), Inar 215 History of Art & Culture (İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi - Antik dönemden son günlere kadar önemli sanatçıların, sanat akımlarının ve tarihsel dönemlerin araçlarını, materyallerini, tekniklerini ve stillerini nasıl tanımlayacaklarını ve özellikle kültürel değerlerin sanat üzerindeki etkileri, Inar 216 History of Interior Design (İçm 216 İç Mimarlık Tarihi - Tarih öncesi dönemden postmodern döneme kadar İç Mimarlık Tarihi, iç tasarımın kaynakları ve tarihte iç dekorasyonun nasıl geliştiği ve 20./21. yüzyıllarda iç mekan ve mobilya tasarımı) (LAÜ Mimarlık Fakültesi Kataloğu, 2015-2016), Inar 304 Furniture-Finishes & Fixtures I (İçm 304 Mobilya ve Donanımları I - mobilyaların temel yapımı, mobilya tarihi, farklı sanat akımlarında kullanılan mobilya stilleri, sanat akımları; kullanılan malzemeler, sabitleme, birleştirme, kaynak; yapıştırıcılar, çiviler, vidalar, kilit malları; ve imalat süreçleri; döşeme, banyolar; yastıklama, perde ve perde ve ışık kontrolü; perde şekilleri) (LAÜ Mimarlık Fakültesi Kataloğu, 2015-2016 ve Ders Hocası, Selen Abbasoğlu Ermiyagil, kişisel görüşme, 2016).

Sanat içerikli derslerin belirlenmesi sonrasında ise, çalışma amacına bağlı olarak, Lefke Avrupa Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü, dördüncü sınıf tasarım atölyesi Inar 452 Interior Design VI (İçm 452 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi VI) dersini almakta olan yirmi öğrenciyi kapsayan anket hazırlanmıştır. Bu anket kapsamında, öğrencilerin almış olduğu sanat içerikli bölüm dersleriyle, atölye derslerinin ne kadar ilişkili olduğu kendi bakış açılarıyla değerlendirmesi istenmektedir. Anket kapsamına, son dönem öğrencileri, sanat içerikli teorik derslerin hepsini almış oldukları ve son dönem tasarım atölyesini almakta oldukları için alınmıştır.

Anket üç sorudan oluşmaktadır. Birinci soru; sanat içerikli, Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi, İçm 304 Mobilya ve Donanımları I derslerinin tasarım atölye dersleriyle ne kadar ilişkili olduğunu ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur.

Buna bağlı olarak beş adet değerlendirme ölçekli ifade verilmiştir ve öğrencilerden onlara en uygun cevabı seçmeleri istenmiştir. Değerlendirme ölçekleri 5,4,3,2,1 olarak belirlenmiştir. Anketin ikinci sorusunda

ise bugüne kadar almış oldukları bölüm derslerinden tasarım proje süreçlerinde hangilerinin içeriğinin yarar sağladığını ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur. Öğrencilere beş adet değerlendirme ölçekli ifade verilmiştir ve öğrencilerden onlara en uygun cevabı seçmeleri istenmiştir. Değerlendirme ölçekleri, kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olarak belirlenmiştir. Son soruda ise, bugüne kadar almış oldukları sanatla ilgili teorik derslerinin tasarım proje süreçlerinde ne derece katkı sağladığını ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur. Buna bağlı olarak beş adet değerlendirme ölçekli ifade verilmiştir ve öğrencilerden onlara en uygun cevabı seçmeleri istenmiştir. Değerlendirme ölçekleri, 5,4,3,2,1 olarak belirlenmiştir.

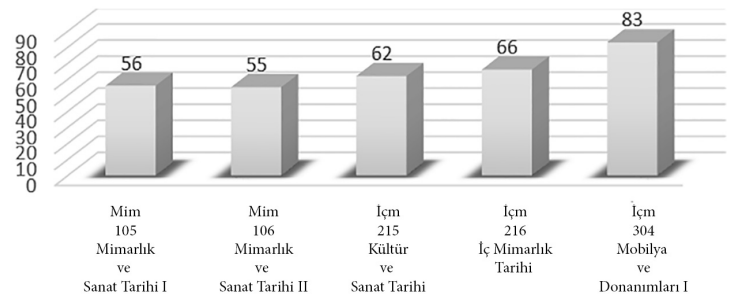
İkinci aşamada ise öğrencilerin başarı grafikleri incelenerek sanat içerikli teorik derslerden elde etmiş oldukları başarının, tasarım atölyesinden elde ettikleri başarıyla bir paralellik gösterip göstermediği, kendi ilişki kurmalarıyla başarılarının nasıl değiştiği araştırmacı gözüyle değerlendirilmekte ve yorumlanmaktadır. Bu amaçlarda öğrencilerin vermiş olduğu cevaplarla almış olduğu notlar grafiksel olarak tablolarda bir araya getirilmiştir. Hazırlanan tablolarda öncelikle öğrencilerin şimdiye kadar almış olduğu tasarım proje dersleri (Arch 151 Basic Design I- *Mim 151 Temel Tasarım I*, Arch 152 Basic Design II – *Mim 152 Temel Tasarım II*, Inar 251 Interior Design Studio I –İçm 251 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi I, Inar 252 Interior Design Studio II – İçm 252 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi II, Inar 351 Interior Design Studio III –İçm 351 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi III, Inar 352 Interior Design Studio IV – İçm 352 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi IV, Inar 451 Interior Design Studio V- İçm 451 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi V) not ortalamaları çıkartılmış ve kendilerine en fazla katkı koyduğuna inandıkları veya inanmadıkları sanat içerikli dersler tabloda detaylı olarak incelenmiştir. Öğrencilerin bu dönem almış olduğu tasarım atölyesi dışında kalan beş atölye dersinin ortalama notu ile sanat içerikli teorik derslerden almış olduğu notları ayrı ayrı karşılaştırılmıştır. Ders bazında yapılan incelemeye bağlı olarak da sanat içerikli derslerde alınan bilginin tasarım atölyesindeki başarıyla etkileşimi ortaya çıkartılmıştır.

3. Bulgular

3.1 Anket Bulguları

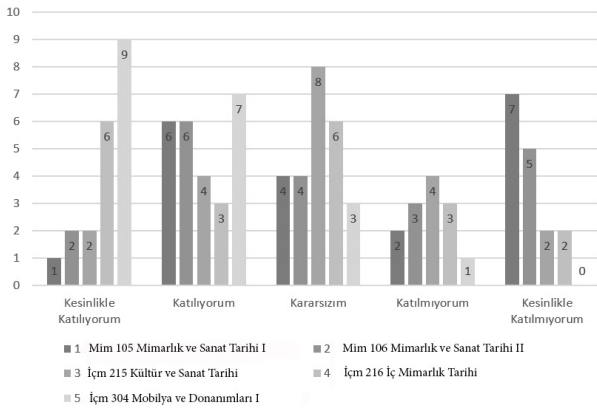
Çalışma kapsamında 2016-2017 bahar döneminde İçm 452 İç Mimarlık Tasarım Atölyesi VI tasarım atölyesi dersini alan toplam yirmi öğrenciye

anket uygulanmıştır. Öğrencilerin almış olduğu sanat içerikli bölüm dersleriyle, atölye derslerinin ne kadar ilişkili olduğu kendi bakış açılarıyla değerlendirmesini ortaya çıkarmak amacıyla birinci soruda, sanatla ilgili olarak belirlenen beş dersin kendilerince tasarım proje dersleriyle ne kadar ilişkili olduğunu değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrencilere beş adet değerlendirme ölçeği(5,4,3,2,1) verilmiştir ve öğrencilerin birle - beş arası vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar şu şekildedir. Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I - %56, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II -%55, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi - %62, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi -%66, İçm 304 Mobilya ve Donanımları I -%83 oranında tasarım dersleriyle ilişkili bulunmuştur (Tablo 1).

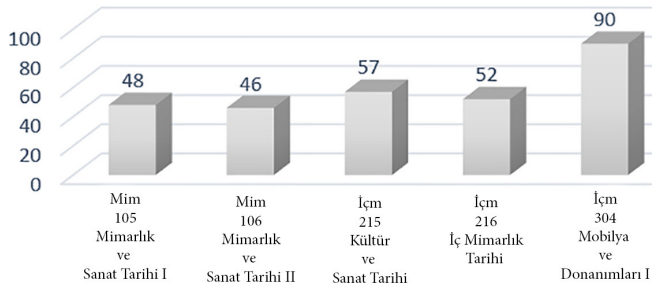
Tablo 1. Sanat İçerikli Bölüm Dersleriyle Tasarım Atölye Derslerinin İlişki Değerlerini Gösteren Tablo

İkinci soru kapsamında ise öğrencilere ders içerikleri yeniden hatırlatılmış ve içerikleri düşünerek yeniden tasarım atölye dersleriyle belirlenen beş dersin ilişkisinin değerlendirilmesi istenmiştir. Birinci soruyu kontrol etme niteliğinde bir soru olan ikinci soruda yine öğrencilere beş farklı değerlendirme ölçeği verilmiştir. İkinci sorudaki değerlendirme ölçekleri ise kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar sayılarla eşleştirilip yüzdeler olarak bulgular değerlendirilmiştir. Buna bağlı olarak öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan sonuç Tablo 2.'de verilmiştir. Çıkan sonuçlara göre ise, İçm 304 Mobilya ve Donanımları I dersi tasarım süreçlerinde en fazla, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi dersi ikinci, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II dersi üçüncü, Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I dördüncü, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi en az yarar sağlamaktadır.

Tablo 2. Sanat İçerikli Bölüm Derslerinden Tasarım Proje Süreçlerinde Hangilerinin İçeriğinin Yarar Sağladığını Gösteren Tablo

Son soruda ise, bugüne kadar almış oldukları sanat içerikli derslerin kendi tasarım proje süreçlerine ne derece katkı sağladığı sorulmuştur. Buna bağlı olarak öğrencilere beş adet değerlendirme ölçeği (5,4,3,2,1) verilmiş ve yirmi öğrencinin birle - beş arası vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda; Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I - %48, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II - %46, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi - %57, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi - %52, İçm 304 Mobilya ve Donanımları I - %90 oranında tasarım süreçlerine katkı koymaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Sanat İçerikli Derslerin Kendi Tasarım Proje Süreçlerine Ne Derece Katkı Sağladığını Gösteren Tablo

3.2 Başarı Grafikleri Bulguları

Çalışmanın ikinci aşaması olan başarı grafiklerinin incelenmesi aşamasında öğrencilerin sanat içerikli derslerden elde etmiş oldukları başarılarıyla, tasarım atölyesinden elde ettikleri başarının bir paralellik gösterip göstermediği, kendi ilişki kurmalarıyla başarılarının nasıl değiştiği araştırmacı gözüyle değerlendirilmekte ve yorumlanmaktadır. Bu amaçla, öğrencilerin sanat içerikli derslerinden Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi, İçm 304 Mobilya ve Donanımları

I derslerinden almış olduğu notlar ile şimdiye kadar almış oldukları tasarım proje derslerinin not ortalamaları çıkartılmış ve incelenmiştir. Her derste almış olduğu notları ayrı ayrı karşılaştırılmıştır. Ders bazında yapılan incelemeye bağlı olarak da öğrencilerin gözüyle derslerde elde edilen bilgilerin tasarım atölyesindeki başarıyla etkileşimi yorumlanmıştır (Tablo 4).

Sonuç olarak, tablo 1-2-3'de de görüldüğü üzere öğrencilerin tasarım proje dersleriyle en fazla ilişkili kurdukları sanat içerikli dersi İçm 304 Mobilya ve Donanımları I dersidir. İçm 304 Mobilya ve Donanımları I dersinden almış oldukları notları ile tasarım proje derslerinden almış oldukları notları arasında %50 oranında paralellik ortaya çıkmıştır. Notlar arasındaki paralellik tablo 4 de'de görülmektedir. Öğrencilerin az ilişkili kurdukları dersler olan ve tablo 1-2-3'de de görülen dersleri ise; Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi dersleridir. Başarı grafikleri incelendiğinde ise tasarım dersleriyle, Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I - %30, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II - %20, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi - %25, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi - %35 oranlarında aynı grup notlarını almış oldukları ve paralellik gösterdiği ortaya çıkmıştır.

4. Sonuç ve Öneriler

Sanatla, iç mimarlık disiplini arasındaki ilişkinin mekânların estetik olarak gelişmesinde büyük önemi olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda da iç mimarlık eğitim süreçlerinde tasarımcılara sanat ve iç mimarlık disiplininin ilişkisi, sanatın iç mimarlıktaki önemi, öğretilmeye çalışılmaktadır. İç mimarlık eğitim müfredatı kuramsal ve uygulamalı derslerden oluşmakta, sanatla ilgili teorik derslerde elde edinilen bilgi ise özüksenecek tasarım atölye derslerinde girdi olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda da teorik sanat içerikli derslerin iyi algılanması ve tasarım süreçlerinde kullanılması estetik, sanatsal tasarımların ortaya çıkarılabilmesi açısından bir gerekliliktir. Bu amaçla da yapılan çalışmada, iç mimari tasarım atölye ve teorik sanat içerikli derslerin ilişkisini, öğrencilerin bakış açısıyla ortaya çıkarmak ve tasarım derslerindeki başarılarıyla olan etkileşimi başarı grafikleri üzerinden yorumlanmaktadır.

Bu bağlamda, öğrencilere uygulanan anket sonucunda sanat içerikli teorik derslerden olan, İçm 304 Mobilya ve Donanımları I dersi en fazla tasarım atölye derslerine girdi oluşturmakta, ilişkili bulunmaktadır. Bu dersin diğer derslerden farklı olarak, tamamen teorik bir ders olmadığı, uygulamalı kısımlarının olduğu, öğrenci katılımının daha fazla sağlandığı, üçüncü sınıfta alınan bir ders olması ve tasarım atölye derslerindeki öneminin bilinmesi de anket aşamasında öğrenciler tarafından belirtilen düşüncelerdi. Aynı zamanda başarı grafikleri incelendiğinde öğrencilerin İçm 304 Mobilya ve Donanımları I dersiyle tasarım atölye derslerinden almış oldukları harf notalarının %50 oranında paralellik gösterdiği görülmektedir. Anket sonucunda, birinci sınıf derslerinden olan Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II, derslerinin en az katkı sağladığı, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi derslerinin ise ilk tarihlere oranla daha fazla olsada yine öğrencilerin gözüyle ortalama %60 oranında katkı sağladığı ortaya çıkmaktadır. Başarı grafiklerine bakıldığı zaman ise Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II derslerinin ortalama % 27.5 katkı sağladığı, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi derslerinin %32.5’da oranında paralellik gösterdiği görülmekte. Bu derslerle ilgili ise anket aşamasında öğrenciler birinci sınıf derslerinden olan ve tamamen teorik olan Mim 105 Mimarlık ve Sanat Tarihi I, Mim 106 Mimarlık ve Sanat Tarihi II derslerinin önemini henüz anlamadıklarını, mimari ağırlıkta dersler olduğunu, tamamen teorik işlendiğini, temel tasarım atölyesiyle de

çok fazla ilişkilendiremedikleri için katkı sağlamadığını düşündüklerini belirtmişlerdir. İkinci sınıf derslerinden olan, İçm 215 Kültür ve Sanat Tarihi, İçm 216 İç Mimarlık Tarihi derslerinin ise, ikinci sınıf tasarım atölye dersleriyle aynı dönemde alındığını, iç mimari açıdan daha çok dikkatlerini çeken bir içeriğe sahip olduğu için, yine teorik içerikli bir ders olmasına rağmen daha fazla ilişkilendirebildiklerini söylemişlerdir. Anket ve başarı grafiklerinin bulguları da bu görüşleri desteklemektedir. Ayrıca öğrencilerin son yılda ise sanat ağırlıklı derslere ihtiyaç duydukları ve bu derslerin devamı şeklinde, seçmeli dersler açılacağı anket aşamasında öğrenciler tarafından önerilmiştir.

Sonuç olarak, iç mimarlık eğitim müfredatları içerisindeki sanat içerikli derslerin, iç mimariyle ilişkilendirilmesi, tasarım atölye dersleriyle bağlantılı olarak işlenmesi, öğrenci katılımının artırılması, müfredatlar içerisindeki sanat derslerinin verildiği dönemlerdeki tasarım atölye dersleri içerisinde bağlantının öğrencilere vurgulanmasının bir gereklilik olduğu görülmektedir. Bu yaklaşımla müfredatlar düzenlenmediği için birçok öğrenci sanat içerikli derslerin kendilerine katkı sağlamadığını düşünmektedir. Oysa sanatın olmadığı bir iç mimari düşünülemez. Lefke Avrupa Üniversitesi, İç Mimarlık bölümü müfredatı üzerinden yapılmış olan çalışmanın sonuçlarına bağlı olarak ise, birçok üniversitedeki iç mimarlık bölümlerinin müfredatını, ders içeriklerini, ders işleyişlerini gözden geçirmesi ve/veya yeni kurulacak iç mimarlık bölümlerinde sanat içerikli derslerin yeri, içeriği işleniş ile ilgili düzenlemelerin yapılmasının bir gereklilik olduğu ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

ALTINKAYNAK, Çağlasu. Mimarlık Disiplininde Yaratıcılık-Sanat İlişkisi, <https://Mimaritasarimsurecveetiklesimleri.wordpress.com/2016.10.21/Yerelde-Yaratma-Olgusu/Mimarlık-Disiplininde-Yaratıcılık-Sanat-İlişkisi>, (3 Ocak 2017) 18 Ocak 2018.

AYDINTAN Erkan, ONUR Dilara E. ve. ZİYREK Burcu E. “İç Mimarlık Eğitimi Sahnesinde Sanatın Rolü: “Kinetik Sanat” Özelinde Bir İnceleme”, İç Mimarlık Eğitimi 3. Ulusal Kongresi/Atölyesi, İÇMEK, Kongre Kitabı, , 5-6 Kasım 2015: 85-99.

BİELEFELD, Bert ve KHOULİ, Sebastian El, *Adım Adım Tasarım Fikirleri*, İstanbul: Yem Yayınları, 2010.

BİROL, Gaye. “Modern Mimarlığın Ortaya Çıkışı ve Gelişimi”. Megaron Mimarlar Odası Balıkesir Şu-

besi Dergisi, 1, 2016: 3-16.

BROOKER, Graeme. ve STONE, Sally. İç Mekân Tasarımı Nedir. Çev. Z. Yazıcıoğlu Halu. İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, 2011.

BULAT, Serap ve diğer. "Bauhause Tasarım Okulu". Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18:1, 2014:105-120.

CORBUSIER, Le. *Bir Mimarlığa Doğru*. Çev. Merzi, S. İstanbul: Yapı-Kredi Yayınları, 2003.

DOĞAN, Rabia Köse. "Resim ve Mekan Arasındaki İlişki: İlham Veren Projeler", Online Journal of Art and Design, 4:2, 2016, 48-65. www.adjournal.net/articles/42/424.pdf, 2 Şubat 2018.

GENÇ, Melda ve PANCAR, Erhan Burak, "Mekân Tasarımında Farklı Disiplinlerin Aynı Dilde Konuşabilmesinin Önemi ve Öneriler". 4. Ulusal İç Mimarlık Sempozyumu, Mekân Tasarımında Disiplinlerarası Yaklaşımlar, Sempozyum Bildiri Kitabı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sedad Hakkı Eldem Oditoryumu, Fındıklı, İstanbul, 6-8 Mayıs 2015: 95-100.

GÖKHAN, Çiğdem Berdi ve ATASOY, Ayla. "İç Mimarlık Eğitim Programı Tasarımı ve Geliştirme Modeli Önerisi". İTÜ Dergisi, Mimarlık, Planlama ve Tasarım, 4.2, 2005:25-36.

GROPIUS, Walter. Tadeusz Barucki, Reflections on Architecture, Projekt 2, 58, 1967: 2-12.

GÜZELCİ, Orkan Zeynel, DUYAR Handan ve UYANIK, Kadir. Yer ve Dönüşüm Bağlamında İç Mimarlık Stüdyo Yaklaşımı, İç Mimarlık Eğitimi 2. Ulusal Kongresi, İÇMEK, İstanbul, Türkiye, 20 Aralık 2012: 80-87.

HAL, Foster. Sanat Mimarlık Kompleksi, Küreselleşme Çağında Sanat, Mimarlık ve Tasarım Birliği. İstanbul: İletişim Yayınları, Sanat Hayat Mimarlık 27, 2013: 7.

HASOL, Doğan. *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*, 9. Baskı, İstanbul: YapıEndüstri Merkezi Yayınları, 2011.

KAUFMAN, Edgar, ed. An American Architecture: Frank Lloyd Wright, Newyork: Horizon Press, 1955.

PAZARLIOĞLU BİNGÖR, Mehtap. "Temel Tasarım Eğitiminde Kavramdan Üç Boyuta Geçişe Yönelik Bir Uygulama Örneği". idil, 5:21, 2006: 339-362, 15 Ocak

2018, file:///C:/Users/lau/Desktop/20172018%20SPRING%20SEMESTER/sel/%C4%B0c%20Mimarl%C4%B1k%20Egitim/1455107981.pdf

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin, 2005.

YÜREKLİ, Hülya ve YÜREKLİ, Ferhan. "1970'lerden günümüze Mimari Tasarı ve Eğitimi: Kara Kutudan, Kara Deliğe". Yapı 250, 2005:116-121.

ZORLU, Tülay ve diğer, İç Mimarlık Eğitiminde İlk Yıl Tasarım Stüdyolarına Farklı Bir Bakış; Resimden Mekâna Kandisky, İÇMEK, İç Mimarlık Eğitimi 2. Ulusal Kongresi, İstanbul: Türkiye, 20 Aralık 2012: 42-53.